

Промисловість у серпні 2017 року

У серпні, як і очікувалося, ситуація у промисловому секторі покращилася: обсяги промислового виробництва зросли на 1,2% (р/р), що підтримувалося як внутрішнім інвестиційним та споживчим попитом, так і зовнішнім. Певні складнощі все ще зберігаються в окремих галузях промисловості (ГМК та енергетика), переважно через логістичні проблеми (зокрема, дефіцит вагонів).

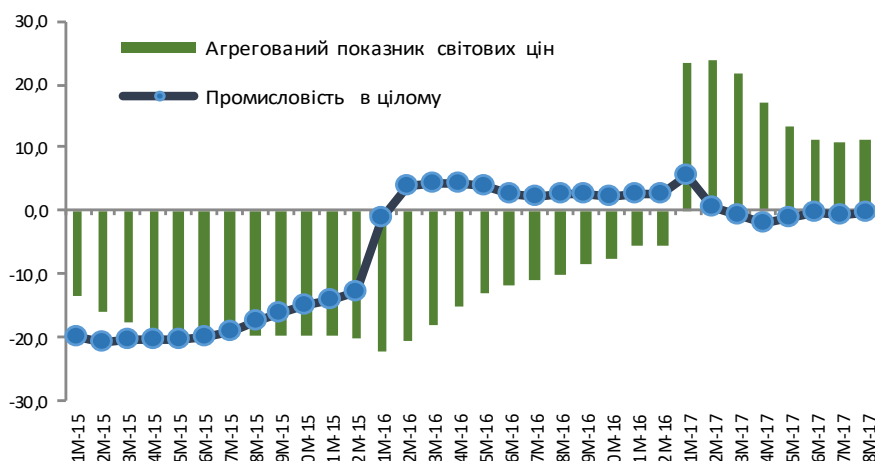
Зростання виробництва у серпні (р/р) було зафіксовано у всіх промислових групах, окрім виробництва енергії («мінус» 8,4%): у виробництві інвестиційних товарів – зростання на 12,3%, споживчих товарів тривалого використання – 11%, споживчих товарів короткострокового використання – 6,3%, проміжного споживання – 0,7%.

У серпні (р/р) найбільше зростання спостерігалось у хімічному виробництві (на 33%), машинобудуванні (на 10,4%) та виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 6%).

Сезонно скориговане зростання промисловості у серпні до липня становило 2,2%: у переробній – на 2,6%, добувній – на 1,9% та у виробництві електроенергії – на 5,5%. Водночас, у серпні (р/р) зростання (скориговане на ефект календарних днів) спостерігалось лише у переробній промисловості – на 6,5%.

Очікується, що за підсумком 2017р. загалом може бути досягнуто прогнозоване зростання промисловості на рівні 1,4% (постанова КМУ № 385 від 31.05.2017), але лише за умови покращення виробничої діяльності промислових підприємств у східному регіоні країни. Поряд з тим, до кінця року розвиток промислового виробництва підтримуватиметься інвестиційним, експортним та споживчим попитом.

Рис. 1. Промисловість України та АПСЦ, %, р/р

«у серпні 2017р. (р/р) промислове виробництво зросло на 1,2%»

«у серпні зростання світових цін на зовнішніх ринках сприяло розвитку окремих галузей промисловості»

Джерело. ДСС, розрахунки МЕРТ, Worldbank

Примітка. Агрегований показник світових цін (АПСЦ) – показник, який враховує динаміку світових цін на соняшникову олію, кукурудзу, пшеницю, сечовину, залізну руду та чорні метали.

Табл. 1. Основні види промисловості, %, р/р

	Липень 2017р.	внески	Серпень 2017р.	внески	Частка у пром., 2016р.
Промисловість, в цілому	-2,6	х	1,2	х	100
Добувна пром-ть	-9,4	-2,5	-6,8	-1,8	13,0
Переробна пром-ть	2,5	1,5	5,6	3,4	64,4
Постачання електроенергії, газу, пари	-11,9	-1,6	-2,8	-0,4	21,5
Харчова	0,4	0,1	6,0	1,0	6,6
Текстильна	3,5	0,05	4,5	0,1	21,6
Кокс, нафтопереробка	-11,6	-0,3	-13,6	-0,4	5,1
Деревообробна, целюлозна, поліграфічна	1,1	0,03	1,8	0,1	3,4
Металургія	-4,9	-0,5	1,0	0,1	17,1
Машинобудування	9,1	1,3	10,4	1,4	1,4
Будматеріали	4,8	0,2	3,3	0,1	1,0
Хімічна	26,7	0,5	33,0	0,7	3,2
Фармацевтика	8,5	0,1	0,8	0,01	3,3

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«найбільший позитивний внесок у формування динаміки промисловості мало машинобудування, водночас, найбільший негативний – виробництво енергоресурсів»

Серед видів промислової діяльності позитивна динаміка у серпні спостерігалася:

у хімічному виробництві – високе зростання на 33% (р/р) підтримувалося в основному внаслідок відновлення роботи ТОВ «Карпатнафтохім» після 5 років простою (постановою КМУ №299 від 26 квітня 2017р. для підприємства встановлено щорічні квоти на безакцизне ввезення і закупівлю сировини).

У розрізі хімічної продукції найбільше зростання у серпні (р/р) спостерігалася у виробництві полімерів вінілхлориду (у 2р.), смол карбамідних (у 1,4р.), спирту етилового (на 37,8%), металоїдів (на 32%), а також виробів будівельного та побутового призначення.

у машинобудуванні – зростання на 10,4% (р/р) за рахунок таких підвидів:

виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів (на 16,5%) – внутрішній попит з метою оновлення рухомого складу як з боку підприємств, які надають транспортні послуги, так і домогосподарств.

Довідково. За даними ДСС у серпні 2017р. (р/р) виробництво вантажних вагонів та вагонів-платформ зросло у 5р., вантажних автомобілів – у 1,9р. (за 7 міс. 2017р. зростання у 2,5р. та 2,9р. відповідно).

Крюківський вагонобудівний завод (Кременчук, Полтавська обл.) у січні-серпні 2017р. збільшив випуск вантажних вагонів на 24%, або на 246 вагонів порівняно з відповідним періодом 2016р. - до 1269 одиниць. Джерело. УНІАН

За даними «Укравтопром» у серпні (р/р) виробництво легкових автомобілів зросло у 2,1р., автобусів – у 1,9р.

виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань (на 5,8%) – інвестиційний попит з боку промислових підприємств з метою проведення реконструкції виробничих потужностей та сільськогосподарських підприємств – оновлення с/г техніки.

Довідково. За даними ДСС у серпні 2017р. (р/р) виробництво устаткування та апаратури для фільтрування води зросло на 6,6%, агрегатів гідравлічних поршневих з насосами – у 1,6р., обладнання машинного для добувної промисловості – у 1,4р., конвертерів і машин ливарних – на 25%, сівалок – на 26,9%.

у харчовій промисловості – зростання на 6% (р/р) в умовах підвищення внутрішнього споживчого (збільшення обсягів роздрібного товарообороту у серпні 2017р. (р/р) - на 9,7%, хоча у структурі роздрібного товарообороту частка вітчизняних продовольчих товарів зменшилася до 82,9% у I півр. 2017р. порівняно з 85% у I півр. 2016р.), так і зовнішнього попиту (частка експорту у структурі реалізації продукції галузі зросла до 29,4% порівняно з 25,7% у I півр. 2016р.). Серед основних підвидів даної галузі зростання відбулося у:

виробництві соняшникової олії (у серпні 2017р. (р/р) у 2,2р.) через збільшення попиту на зовнішніх ринках (за 7 міс. 2017р. (р/р) вартісні обсяги експорту зросли на 27,3%, фізичні – на 31,4%; виробництво олій займає 28% у загальному обсязі реалізованої продукції харчової промисловості (2016р.), частка реалізації на експорт – 60%) та високу сировинну базу з боку с/г виробництва (рекордний врожай соняшнику у 2016/2017МР);

Довідково: За даними ДСС станом на 1 серпня 2017р. порівняно з 1 серпня 2016р. запаси насіння соняшнику у підприємств, що займаються зберіганням і переробкою, зросли у 2,6р.

виробництві м'яса – збільшення сировинної бази з боку с/г виробництва в умовах стабілізації епізоотичної ситуації у вирощуванні м'яса птиці та високий попит на зовнішніх ринках (за 7 міс. 2017р. (п/п) вартісні обсяги експорту гр. 02 «м'ясо та істівні субпродукти» зросли у 1,6р., фізичні – на 36%);

Довідково: У рамках торгових місій до азіатських країн представники Ради з питань експорту продовольства (UFEB) зазначили, що більше 70% запитів від іноземних імпортерів стосувалися вітчизняного м'яса та субпродуктів.

За даними Мінагрополітики в Україні постійно збільшується кількість підприємств, які отримали право експорту на світові ринки харчових продуктів тваринного походження - із 667 у 2016 р. до 734 станом на липень 2017р. (з них 103 підприємства до країн ЄС).

у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – зростання на 3,3% (р/р), внаслідок збільшення попиту з боку суміжних галузей (машинобудування, будівництва (зростання у серпні (р/р) будівництва інженерних споруд – на 30,5%)).

«зростання у машинобудуванні у серпні відбулося внаслідок збільшення внутрішнього інвестиційного попиту (у т.ч. державних замовлень та розширення виробничих потужностей)»

«зростання зовнішнього та внутрішнього попиту стимулювало виробництво харчової промисловості»

Довідково. У серпні 2017р. (р/р) виробництво вапна зросло на 5,3%, розчинів бетонних – на 4,1%, цегли – на 7,3%.

у металургійному виробництві – зростання на 1% (р/р) відбулося в умовах як високих цін на зовнішніх ринках (у серпні (р/р) середні світові ціни на чорний прокат зросли на 20,6%, у січні-липні (п/п) вартісні обсяги експорту групи 72 «чорні метали» зросли на 17,9%, частка експорту у структурі реалізації продукції металургії – 62,7%), так і високого внутрішнього попиту – з боку суміжних галузей інвестиційного спрямування. Також через покращення ситуації з пропускнуою спроможністю транспортної інфраструктури Укрзалізниці на сході (за даними «Укрметалургпром» за результатами серпня, підприємства ГМК України були забезпечені парком піввагонів на 21% від загальної потреби (у липні – близько 5%). Однак, проблемою залишається нерівномірність у забезпеченні вагонами між окремими вантажовідправниками України).

Довідково. За даними World Steel Association у серпні Україна піднялася на 11-те місце (12 у липні) в рейтингу світових виробників сталі.

У кінці липня 2017р. відновлено роботу Дніпровського МК (не працював 4 міс. поспіль).

Джерело. Укрметалургпром

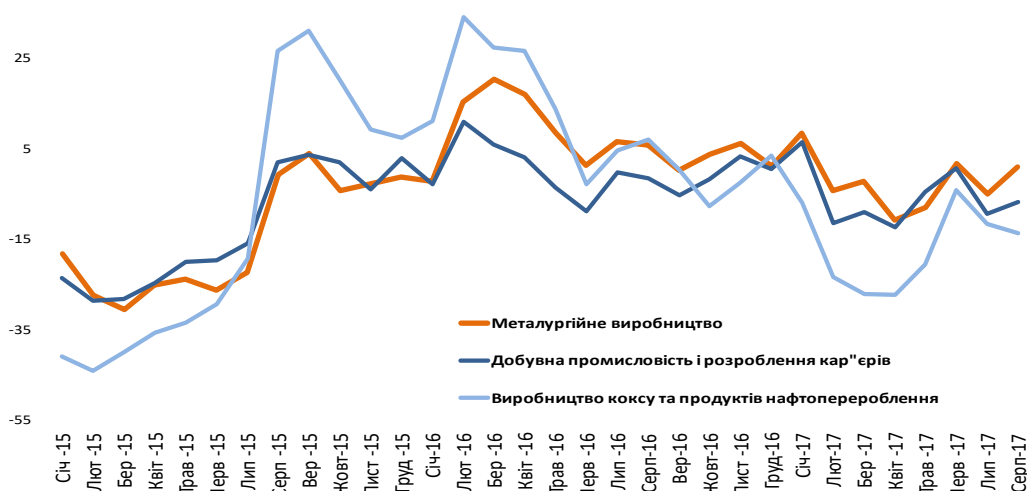
Серед видів промислової діяльності негативна динаміка у серпні спостерігалась:

у добувній промисловості – скорочення на 6,8% (р/р) в основному через зменшення виробництва на окремих підприємствах добування енергетичного вугілля, зумовлене транспортними обмеженнями на сході країни. Водночас, збільшення видобутку природного газу у серпні (р/р) на 3,4% зумовлено інтенсифікацією видобутку природного газу на нових та діючих газових родовищах (ПАТ «Укргазвидобування» у I півр. 2017р. запустило нові свердловини та нарощує видобуток на діючих свердловинах).

Довідково. У серпні 2017р. (р/р) добування кам'яного вугілля скоротилось на 24,8%, металевих руд - на 3,1%. Станом на 1.09.2017 порівняно з 1.09.2016 запаси кам'яного вугілля скоротились на 13,6% (дані ДСС).

у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення – скорочення на 13,6% (р/р), в першу чергу, внаслідок зменшення виробництва коксу і напівкоксу (у серпні 2017р. (р/р) на 16,6%), було викликано проблемами з постачанням вугілля для коксування на коксохімічні підприємства через транспортні обмеження у Донецькій та Луганській областях.

Рис. 2. Металургійне виробництво, добувна промисловість та виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення, %, р/р

Джерело. ДСС

у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – скорочення на 2,8% (р/р) внаслідок тимчасової зупинки окремих теплоелектростанцій з метою економії кам'яного вугілля, що частково було компенсовано за рахунок збільшення виробництва на АЕС.

Довідково. За даними ДСС у серпні 2017р. (р/р) тепловими електростанціями та теплоелектроцентралями виробництво електроенергії зменшилося на 11,7%, на атомних електростанціях виробництво зросло на 8,2% та інших електростанціях (вітрових та сонячних) – зросло на 26%.

«за даними World Steel Association у серпні Україна піднялася на 11-те місце в рейтингу світових виробників сталі»

«збільшення видобутку природного газу у серпні (р/р) на 3,4% зумовлено інтенсифікацією видобутку природного газу на нових та діючих газових родовищах»

«скорочення у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення було викликано проблемами з постачання вугілля для коксування на коксохімічні підприємства»

У І півр. 2017 року в Україні введено в експлуатацію 126,5 МВт потужностей відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), які працюють за "зеленим" тарифом. Зокрема, 118,1 МВт складають об'єкти сонячної енергетики, 5,5 МВт. - електростанції на біогазі та 2,9 МВт. - мала гідроенергетика. Джерело. free-energy.ua

Наприкінці липня енергогенеруюча компанія "Центренерго" уклала з американською компанією Xcoal Energy & Resources контракт на постачання до кінця 2017р. 700 тис. т. дефіцитного вугілля антрацитової групи. Наприкінці серпня XCoal Energy and Resources відправила в Україну першу партію антрацитового вугілля в обсязі 85 тис. т. Джерело. УНІАН

За даними ДСС фізичні обсяги імпорту вугілля за 7 міс. 2017р. зросли на 20%, вартісні – на 17,1%.

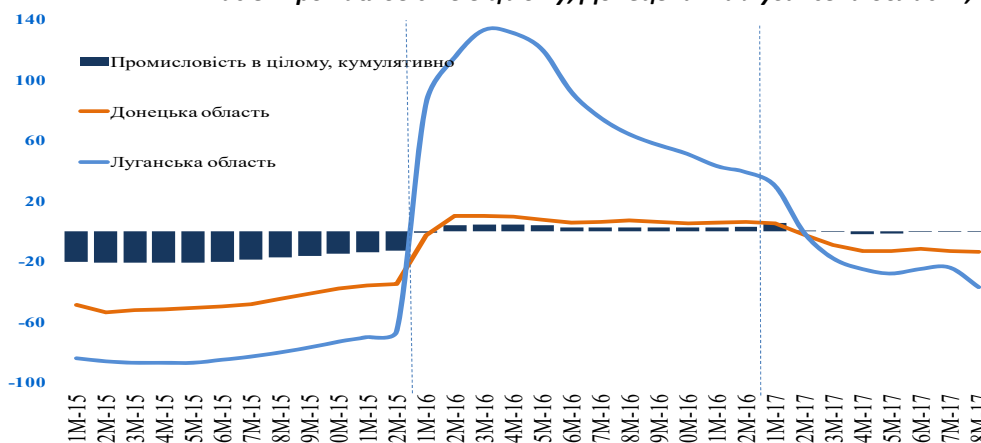
Ураховуючи серпневі результати діяльності за підсумком січня-серпня (п/п) у промисловості відбулось уповільнення скорочення виробництва до 0,4% (порівняно з 0,7% у січні-липні), у т. ч. у постачанні електроенергії, газу пари та кондиційованого повітря - до 5,9% (6,3% відповідно), у добувній промисловості – до 6,5% (6,5% відповідно). Разом з тим у переробній промисловості триває прискорення зростання – до 3,8% (3,5% відповідно).

Регіональний розріз. У серпні 2017р. кількість регіонів, які отримали позитивний результат збільшилася до 17 (порівняно з 6 регіонами у липні 2017р.), у 8 регіонах спостерігалось зменшення промислового виробництва (19 відповідно). У Донецькій та Луганській областях у серпні 2017р. (р/р) скорочення виробництва (на 13,6% та 37% відповідно) спричинено перманентними бойовими діями, низькою пропускнуною спроможністю транспортної інфраструктури Укрзалізниці на сході країни та припиненням переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей.

Найбільші позитивні результати зафіксовано у Івано-Франківській (у серпні 2017р. (р/р) зростання на у 21,9%) та Чернівецькій (на 23,6%) областях через збільшення виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, харчової промисловості та машинобудування.

«у серпні 2017р. кількість регіонів, які отримали позитивний результат збільшилася до 17 (порівняно з 6 регіонами у липні 2017р.), у 8 регіонах спостерігалось зменшення промислового виробництва (19 відповідно)»

Рис.3. Промисловість в цілому, Донецька та Луганська області, %, п/п

Джерело. ДСС

Очікування. До кінця 2017р. позитивну динаміку зберігатимуть галузі **споживчого спрямування** – харчова промисловість, текстильне виробництво, внаслідок розширення **споживчого попиту** домогосподарств. А також галузі **інвестиційного спрямування** в умовах високого інвестиційного попиту. Водночас, **енергетичний комплекс** функціонуватиме в умовах поступової диверсифікації джерел постачання енергетичної сировини. В цілому, у промисловості очікується **за підсумком року** зростання з урахуванням можливості диверсифікації джерел постачання енергетичної сировини та продовження поживлення ділової активності в економіці.

Ризики: Ескалація військового конфлікту на сході країни. Погіршення кон'юнктури на зовнішніх товарних ринках, що негативно позначатиметься на фінансовому стані підприємств та, відповідно, їх інвестиційних планів.

«за оцінками МЕРТ внесок Донецької та Луганської областей у промислове виробництво за січень-серпень 2017р. становив «мінус» 2,3 в.п.»